

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20C/91/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114206212
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8114206212.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, samosudca JUDr. Marek Bujňák, v právnej veci žalobcu V. R., Z.. X.X.XXXX, B. Q. Č.. XX, X., občan SR, právne zastúpeného Mgr. Paulínou Naništovou, advokátkou, Sládkovičova č. 8, 080 01 Prešov, proti žalovanej Slovenskej republike, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie č. 13, 813 11 Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, takto

rozhodol:

súd žalobu **z a m i e t a** ,

žalovanej náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca, žalobou podanou na súde dňa 05.03.2014, uplatnil proti žalovanej nárok na zaplatenie sumy 858,30 eura s príslušenstvom. Uplatnený nárok odôvodnil tým, že uznesením vyšetrovateľa Okresného úradu vyšetrovania PZ Prešov zo dňa 4.11.1999, ČVS: H.-XXX/XX-X.-XX bolo podľa § 160 ods. Tr. por. začaté trestné stíhanie a zároveň podľa § 163 ods. 1 Tr. por. účinného do 31.12.2005, vznesené obvinenie V. R. pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zákonná účinného do 31.12.2005 spáchania formou spolupáchatelstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v uznesení vyšetrovateľa. Žalobca podal proti uzneseniu sťažnosť, ktorá bola uznesením Krajského prokurátora zamietnutá. Prokurátor Okresnej prokuratúry Prešov podal na žalobcu dňa 19.5.2000 obžalobu pre skutok, ktorý právne kvalifikoval ako trestný čin sprenevery spáchaného formou spolupáchatelstva podľa § 9 ods. 2, § 248 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák. účinného do 31.12.2005. Krajský súd Prešov rozsudkom zo dňa 24.10.2012, č.k. 5To 36/2012 - 695 podľa § 226 písm. c) Tr. por. účinného do 31.12.2005, oslobodil žalobcu spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že tento skutok spáchal žalobca. Žalobca si v konaní zvolil obhajcu, ktorý mu vyúčtoval celkovú odmenu za vykonané úkony vo výške 858,30 eura. Žalobca v súvislosti s obhajobou zložil zvolenému obhajcovi dňa 29.5.2008 preddavok na trovy obhajoby vo výške 8.310,- Sk (275,84 eura) a zvyšnú časť sumy vo výške 582,46 eura poukázal dňa 18.6.2013 na účet advokáta. Žalobca dňa 2.9.2013 písomne požiadal žalovanú o predbežné prerokovanie nároku v súlade s § 9 ods. 1 zákona č. 58/1969 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jej nesprávnym úradným postupom s účinnosťou do 1.7.2004, pretože v súvislosti s jeho obhajobou mu vznikla škoda spočívajúca v zaplatených trovách obhajoby vo výške 858,30 eura. Žalovaná jeho nárok odmietla, pretože nie sú kumulatívne splnené zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody a nárok žalobcu je premlčaný. Žalobca poukázal na judikát R 24/1992.

V písomnom vyjadrení zo dňa 2.4.2014 Ministerstvo spravodlivosti vznieslo námietku premlčania v zmysle § 22 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb., podľa ktorého najneskôr sa právo premlčí za desať rokov odo dňa, keď poškodenému bolo doručené (oznámene) nezákonné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená

škoda. Žalovaná ďalej uviedla, že na vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci je potrebné kumulatívne splnenie troch podmienok, aby nastala udalosť, ktorá má za následok vznik škody, vznik škody a príčinná súvislosť medzi skutočnosťou, ktorej následkom má byť utrpená škoda a vznikom škody. Podľa žalovanej nie sú splnené podmienky pre vznik nároku na náhradu škody. Žalovaná ďalej uviedla, že nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie nezrušil príslušný orgán. Len prokurátor je oprávnený zrušiť nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia a opatrenia vyšetrovateľa a policajného orgánu, ktoré môže nahradiť vlastnými. Sťažnosť žalobcu bola dozorujúcim prokurátorom vyhodnotená ako neopodstatnená a ani v ďalšom priebehu nedošlo k zrušeniu tohto uznesenia, preto nie je možné predmetné uznesenie považovať za nezákonné rozhodnutie, a preto nie je možné na jeho podklade priznať náhradu škody. Žalovaná sa nestotožňuje so súdnou judikatúrou, pretože podľa jej názoru, zastavenie trestného stíhania/oslobodenie spod obžaloby automaticky neznamená, že orgány činné v trestnom konaní postupovali pri vznesení obvinenia nesprávne, resp. nezákonne, a preto nemožno vyvodiť nezákonnosť ich rozhodnutia len z titulu samotného zastavenia trestného stíhania alebo oslobodenia spod obžaloby. Poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 165/02, I. ÚS 3026/07, I. ÚS 1869/09 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.5.2012, sp. zn. 8Co 251/2010, ktorý potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I. Žalovaná ďalej uviedla, že trestné stíhanie bolo začaté na podklade výpovede Š. V., podľa ktorého žalobca sa na trestnej činnosti, ktorá sa už skôr obvinenému V. kládla za vinu, mal podieľať ako spolupáchateľ. Obvinený V. bol za túto trestnú činnosť právoplatne odsúdený, pričom rozsudok vo vzťahu k žalobcovi bol zrušený a neskôr bol oslobodený. Podľa odôvodnenia je nepochybné, že sa skutok stal, avšak vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že skutok spáchali aj ďalší obžalovaní, medzi nimi aj žalobca. Skutkový stav zistený v prípravnom konaní a v konaní pred súdom nebol dostačujúci pre záver o spáchaní trestného činu žalobcom. Uvedený stav však nezakladá jednoznačný záver o tom, že v čase vznesenia obvinenia neboli splnené podmienky pre vydanie uznesenia o vznesení obvinenia z dôvodu závažného podozrenia zo spáchania trestného činu. Trestné stíhanie bolo začaté a vedené príslušnými ustanovenia trestného poriadku a uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia nebolo príslušným orgánom zrušené, ani nahradené iným. Priznaniu náhrady bráni neexistencia nezákonného rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci, v dôsledku ktorého mala byť škoda spôsobená. Nakoniec žalovaná uviedla, že nie je zo žalobného návrhu preukázané, že obhajca žalobcu v trestnom konaní skutočne vykonal všetky úkony právnej služby tak, ako sú vyúčtované. Samotný rozpis a vyúčtovanie nie sú dostatočné na preukázanie toho, že obhajca sa na tom úkone zúčastnil, resp. že sa vôbec daný úkon uskutočnil, preto na ich preukázanie je potrebné tento rozpis konfrontovať s príslušným trestným spisom.

Predmetom konania bol nárok žalobcu proti žalovanej na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu a listinnými dôkazmi a to: žalobou zo dňa 5.3.2014, faktúrou zo dňa 11.6.2013, príjmovým pokladničným dokladom na č.l.4, výpisom z Tatrabanky na č.l.5, žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 2.9.2013, stanoviskom k žiadosti zo dňa 12.2.2014, úrokovými sadzbami Európskej centrálnej banky na č.l.9, vyjadrením žalovanej zo dňa 2.4.2014, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.5.2012 sp.zn. 8Co/251/2010, spisom 3T/68/2000, celým spisom 20C/91/2014. a zistil tento skutkový stav:

Uznesením vyšetrovateľa Okresného úradu vyšetrovania PZ Prešov zo dňa 4.11.1999, ČVS: H.-XXX/XX-X.-XX bolo podľa § 160 ods. Tr. por. začaté trestné stíhanie a zároveň podľa § 163 ods. 1 Tr. por. účinného do 31.12.2005, vznesené obvinenie V. R. pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zákonná účinného do 31.12.2005 spáchania formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v uznesení vyšetrovateľa.

Krajský súd Prešov rozsudkom zo dňa 24.10.2012, č.k. 5To 36/2012 - 695 podľa § 226 písm. c) Tr. por. účinného do 31.12.2005 oslobodil žalobcu spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že tento skutok spáchal žalobca.

Žalobca pred podaním žaloby požiadal žalovanú, zastúpenú Ministerstvom spravodlivosti SR, o náhradu škody v rámci predbežného prerokovania nároku podľa zákona č. 58/1969 Zb., a to písomným podaním zo dňa 2.9.2013. Nárok na náhradu škody žalobca špecifikoval ako náhradu trov obhajoby v sume 858,30 eura.

Ministerstvo spravodlivosti SR, listom zo dňa 12.2.2014 žiadosť žalobcu o náhradu škody odmietlo.

Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

Podľa § 1 ods. 1, ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len "štátny orgán"). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydaným pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 2 zákona č. 58/1969 Zb. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím majú tí, ktorí sú účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím vydaným v tomto konaní.

Podľa § 4 ods. 1 č. 58/1969 Zb. nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný.

Podľa § 9 ods. 1, prvá veta, druhá veta zákona č. 58/1969 nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom. Ak ide o rozhodnutie vydané v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní, ako aj v konaní pred štátnym notárstvom alebo miestnym ľudovým súdom, je ústredným orgánom Ministerstvo spravodlivosti tej republiky, na území ktorej má sídlo orgán, ktorý rozhodol v prvom stupni.

Podľa § 10 zákona č. 58/1969 Zb. ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať priznania nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 20 zákona č. 58/1969 Zb. pokiaľ nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom.

Podľa § 22 ods. 1, ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. právo na náhradu škody podľa tohto zákona sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou na uplatnenie práva na náhradu škody zrušenie rozhodnutia, plynie premlčacia doba odo dňa doručenia (oznámenia) zrušujúceho rozhodnutia.

Najneskôr sa toto právo premlčí za desať rokov odo dňa, keď poškodenému bolo doručené (oznámené) nezákonné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

Podľa § 100 ods.1, ods.2, ods.3 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka. Nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

Podľa § 153 ods.1 O.s.p. súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti.

Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práva im zodpovedajúcim povinnostiam. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva.

Súd v predmetnom spore prihliadol na námietku premlčania žalovanou. V zmysle vyššie citovaného ustanovenia žalobca musí podať žalobu nielen v trojročnej subjektívnej lehote, ktorá začína plynúť odo dňa keď sa poškodený dozvedel o škode, resp. odo dňa doručenia (oznámenia) zrušujúceho rozhodnutia, ale aj v desaťročnej objektívnej lehote, ktorá začína plynúť odo dňa, keď poškodenému bolo doručené (oznámené) nezákonné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda. V danom prípade žalobcom namietané nezákonné rozhodnutie, a to uznesenie o vznesení obvinenia, bolo žalobcovi doručené dňa 10.11.1999. Premlčacia doba začala plynúť nasledujúcim dňom a uplynula dňom 11.11.2009. Žalobca podal žalobu dňa 5.3.2014, teda po uplynutí desaťročnej premlčacej doby. Vznesenú námietku premlčania považoval súd za odôvodnenú, preto mu nezostávalo nič iné ako žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal premlčaného práva, zamietnuť.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p, podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Úspešná žalovaná si náhradu trov neuplatnila, preto jej súd náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia na tunajšom súde.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Musí byť podpísané a datované. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady

súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).